

dostávají do situace, kdy je v lepším případě odběratel ochoten štěpku odebrat zdarma, v horším požaduje zaplatit za její odvoz. Drobných hospodářů se tato problematika příliš netýká, ale u těch větších, kterým „dýchá na záda“ několik stovek kubiků nezpracovaného klestu, z toho jde hlava kolem. I proto prosíme o shovívavost, narazíte-li v blízkosti projektových ploch na neúměrně velké hromady klestu, které čekají na další zpracování a energetické využití.

Finance

S touto věcí souvisí i výše sazby za prováděné práce. V době, kdy se rodil tento projekt, byla obvyklá cena za likvidaci náletů kolem 34.000 Kč za hektar. Cena práce ovšem vzrůstá, a tak hledáme i v této komplikované době řešení, jak sazby pozvolna navyšovat. Nyní se přibližujeme k částce 40.000 za 1 ha vyčištěné plochy, u následné péče v podobě pastvy či sečení výmladků až k cifře 25.000 za stejnou výměru. Konečná částka je vždy ovšem individuálně posouzena s ohledem na další okolnosti.

Pokračování

No a jak to bude dál? Výhled v roce 2020 se nese v obdobném duchu. V tomto okamžiku evidujeme požadavky zhotovitelů na odstranění náletových dřevin na ploše o výměře přes 30 ha. Pastva by mohla probíhat na již obnovených lokalitách o přibližně stejném rozsahu. A v pláno-

vaném opatření sečení výmladků se blížíme hranici 20 ha. Dostáváme se tak s objemem těchto žádostí daleko za polovinu limitu toho, co je v letošním roce možné na provádění tohoto typu managementu čerpat.

Pozvánka

Závěrem bych si dovolil vás pozvat na výlet po několika přístupnějších místech, kde již proběhly nebo i stále probíhají realizace, ať již rozšiřováním stávající lokality či následnou péčí. Na vlastní oči tak můžete vidět, jak zde vznikají stanoviště, která se blíží původním pastevním hájům a lesům, či úvodní fázi budoucích pařezin, což je cílem projektu *Ze života hmyzu*.

- Javorník – Paličky. Původní obecní pastviny, přesahující 20 ha (více číslo 1/2017). Je průběžně obnovována již od roku 2015. V rámci tohoto projektu LIFE byl od roku 2018 proveden zásah v severní části území na ploše 10,8 ha. Naleznete zde velké množství starých *pasinčáků* (staré košaté stromy, rozvětvené téměř k zemi).
- Nová Lhota – Čerešnické mlýny. Podstatná část lokality leží na Předních loukách, v ochranném pásmu NPR Porážky. V roce 2018 zde byly započaty práce na několika místech. Současná výměra vyčištěných ploch je 13,6 ha.

Po odstranění náletu u Rudimova nastoupily kozy. (Foto Ivana Jongepierová)

- Brumov-Bylnice – Březová. Původní obecní vypásané sady se zbytky roztroušených jalovců. Zásah je plánovaný na pěti hektarech, z nichž polovina je již provedena.

Jsme teprve v polovině plánovaných prací a před námi se stále skrývají opuštěné, léta neudržované pozemky. Za poslední tři roky realizace projektu se začalo znovu hospodařit na 70 ha pozemků, což je kus dobře odvedené práce. Pro mnohé z vás jsou tato místa skoro za humny, dopřejte si tak příjemnou procházku po krásách bělokarpatské krajiny.

A závěrem děkuji všem našim zhotovitelům a přeji pevně zdraví a hodně síl!

David Prachař
odborný garant projektu
Správa CHKO Bílé Karpaty

Obnova lokality Smolenky

Když se v roce 2016 projekt LIFE *Ze života hmyzu* připravoval, stanovila si ZO ČSOP Bílé Karpaty za cíl obnovit údržbu deseti hektarů zarostlých lokalit, a to stejným způsobem, jako si ve své části projektu naplánovala Správa CHKO Bílé Karpaty (pařezina, přepásaný les, travní porost).

Vyhledli jsme si zanedbanou lokalitu nad Hroznovou Lhotou, ale nakonec se zde nepodařilo získat vlastnická ani uživatelská práva. Kvůli tomu jsme první rok projektu ztratili hledáním dalších zanedbaných pozemků v Evropsky významné lokalitě Čertoryje.

Jako nejperspektivnější se ukázala lokalita Smolenky u Radějova, kterou tvořilo více než 9 hektarů dřevinami zarostlých pozemků na terasách, doposud v katastru

nemovitostí vedených jako trvalý travní porost.

Historie území

Dle místních byly tyto terasy vytvořeny nejspíš v 18. století a sloužily jako louky a políčka. Louky zde bývaly tak barevné, že sem jezdili obyvatelé trhat květy na výzdobu kostela před

Odvoz vyřezaného náletu z lokality (Foto Ivana Jongepierová)

Smolenky u Radějova, obnovené louky na jaře 2020 (Foto Jan Holubík)

Božím tělem. Jedna z pamětnic pak vzpomínala, že její děda odcházival již ve tři hodiny ráno tyto louky kosit. Ona mu pak nosívala snídani, při které spolu s dalšími sekáči zpívali písničky, které se nesly až do Radějova.

Svažitější plochy, nedostupné pro kosení traktorem, přestaly být udržovány již během komunismu. Po roce 1989 pak postupně zůstala bez péče celá lokalita. Součástí je i velká jáma, místními nazývaná Starý kamenolom. Kámen sloužil na stavbu cest v okolí obce. Těžili ho radějovští Romové, kteří ho zrovna na místě štípali a nakládali na vozy.

Vlastníci

Pro obnovu hospodaření v tomto území jsme vybrali nejvhodnější část, složenou z asi 40 parcel, patřících zhruba 30 vlastníkům. Tyto parcely doposud nebyly digitalizovány, což hodně ztížilo naši další práci. Nešlo totiž jednoduše proložit parcely ortofotem. Následně jsme museli zjistit majitele a osobně je oslovit.

Zpočátku byli vlastníci dosti nedůvěřiví k samotné podstatě a organizaci projektu. Každý

z nich má totiž k tomuto místu silný citový vztah. Všichni vzpomínali na léta, kdy se svými předky na těchto pozemcích hospodařili, a jak krásně tam bylo. Nebylo to snadné, ale postupně se nám mnohé vlastníky dařilo přesvědčit, že pokud chtějí tuto krásu obnovit, je nejlepším řešením nám své pozemky svěřit do péče.

Naopak velmi vstřícné jednání místního zemědělského podniku nebývale zjednodušilo výkup a nájem části lokality. Z úplně jiného světa pak bylo jednání se společnostmi zabývajícími se výkupem a nájmem půdy. Po náročných a zdlouhavých jednáních nakonec naše úsilí pochopili a dohodli jsme se na ceně, která ještě splňovala podmínky možného financování projektem.

Čištění lokality

Po obdržení povolení ke kácení od Obecního úřadu Radějov byly během zimních měsíců v roce 2019 a 2020 nežádoucí náletové dřeviny vykáceny. Vznikly tak velké hromady dřevní hmoty, které bylo třeba z lokality odstranit. Situaci ztížila současná krize ve využití štěpky. Během letošního března se však jednomu ze zhotovitelů podařilo zajistit odbyt dřeva na štěpku, a tak byla veškerá hmota vyvezena lesnickou technikou a poštěpkována včas. Díky jarnímu suchu ani nedošlo k vážnějšímu poškození povrchu půdy. Část dřeva zde pak byla ponechána pro ty druhy hmyzu a hub, které jsou vázány na tlející dřevo.

Díky této práci je nyní na Smolenkách obnovená pestrá mozaika travních porostů na terasách, které jsou přerušované pásy s dřevinami (dub, lípa, habr, hloh, hrůšeň). Na svažitějších místech

přecházejí do dubohabřin. Uvolnili jsme také stávající vzrostlé duby a prosvětlením lesního porostu zajistili dobré podmínky pro novou generaci dubů. Tímto vzniklo příznivé prostředí pro roháče obecného, jenž je jedním z hlavních cílů projektu.

Jak dále?

Vyčištěné pozemky budou vyžadovat naši péči i nadále. Část bude udržována jako travní porost, plochy se vzrostlými stromy chceme využívat jako pastevní les a další část obhospodařovat jako pařeziny (to znamená udržovat zde nízký les pravidelným kácením po ca 20–30 letech). Rovnější plochy určené k obnově bezlesí budou v tomto roce po mnoha letech zase pokoseny, aby se potlačily obrážející hlohy. Do budoucna je v plánu také přepásání ovce.

V současnosti vlastní ZO ČSOP Bílé Karpaty na Smolenkách 3,2 ha a má propachtovaných 0,6 ha, což je jen část celé lokality. Na další plochu jsme zatím nezískali vlastnická či uživatelská práva, většinou z administrativních důvodů (neznámí vlastníci, nevyřízené dědictví apod.). Protože jsme se v projektu zavázali k vyčištění 10 ha zarostlých pozemků, zajistili jsme si některé další pozemky v katastru obce Kněždub. Ty však představíme někdy příště.

Závěr

Práci na Smolenkách u Radějova jsme roháči obecnému zajistili vhodné podmínky do budoucna. Chtěli bychom poděkovat všem, kdo nám s realizací obnovy této lokality pomáhali. Doufáme, že jim za pár let budeme moci předvést, že úsilí sem vložené mělo smysl a že lokalita získala původní vzhled i druhové bohatství.

Ivana Jongepierová, Jiří Chudíček
ZO ČSOP Bílé Karpaty

Hromady dřeva po výřezu (Foto Jitka Říhová)